

**Туфан Миңнуллин исемендәге
укытучыларның һәм укучыларның
VI республика конференциясен үткәрү турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

I. Гомуми мәгълүмат

1.1. Әлеге нигезләмә халык язучысы, күренекле драматург, жәмәгать эшлеклесе, Татарстан Дәүләт Советы депутаты, РСФСРның К.С.Станиславский исемендәге һәм ТАССРның Г.Тукай исемендәге Дәүләт бүләкләре лауреаты Туфан Миңнуллин исемендәге республика конференциясен (алга таба – Конференция) үткәрү тәртибен билгели.

II. Конференциянең максат һәм бурычлары

Конференция татар әдәбиятын, мәдәниятен, сәнгатен һәм Туфан Габдулла улы Миңнуллинның ижади мирасын, кинрәк өйрәнү һәм популярлаштыру максатыннан үткәрелә.

Конференциянең бурычлары:

- татар әдәбиятын, мәдәниятен һәм сәнгатен кинрәк өйрәнү һәм популярлаштыру;
- яшь буында толерантлык, патриотизм хисләре тәрбияләү һәм үстерү;
- Туфан Миңнуллин эсәрләрен кинрәк өйрәнү һәм алар аша яшь буында милли үзәк тәрбияләү;
- сәләтле балаларның ижади эшләренә бәя бирү һәм сәләтләрен үстерү.

III. Конференцияне оештыручылар

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советы мәгариф, мәдәният, фән һәм милли мәсьәләләр комитеты;
- Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы;
- Татарстан Республикасы Фәннәр Академиясенең Г.Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты;
- Казан (Идел буе) федераль университеты;
- **Казан муниципаль берәмлеге шәһәр мәгариф идарәсе;**
- **Казан шәһәре Мәскәү районының «Ф.Г.Аитова исемендәге татар телендә белем бирүче 12 нче гимназия» гомуми белем муниципаль бюджет учреждениесе;**
- Галиәсгар Камал исемендәге Татар дәүләт Академия театры;
- Кәрим Тинчурин исемендәге Татар дәүләт драма һәм комедия театры;
- Бөтендөнья татар конгрессы Башкарма комитеты;
- Татарстан Республикасы Язучылар берлеге.

IV. Конференцияне оештыру һәм үткәрү тәртибе

4.1. Конференциягә җибәрелгән фәнни-гамәли һәм ижади эшләргә Татарстан Республикасының танылган сәнгать әһелләреннән, фән һәм жәмәгать эшлеклеләреннән торган жюри бәя бирә.

4.2. Конференциядә катнашу бушлай. Конференциягә җибәрелгән эшләр авторларга кире кайтарылмый, әмма автор рөхсәте белән республика мәгълүмат

чараларында кулланылырга мөмкин.

4.3. Конференциядә катнашу тәртибе:

Конференциядә Нигезләмә шартлары буенча билгеләнгән вакытка кадәр гариза (Кушымта 1 яки Кушымта 2) белән фәнни-гамәли һәм ижади эшен җибәргән, Татарстан Республикасы урта һәм өстәмә белем бирү оешмаларында белем алучы 5-11 сыйныф укучылары, шулай ук мәктәп укытучылары һәм китапханәчеләре (Кушымта 3) катнаша ала.

4.4. Укучыларның фәнни-гамәли һәм ижади эшләре һәр номинациядә түбәндәге яшь категорияләре буенча кабул ителә:

- 1 нче төркем: 5 - 7 сыйныфлар
- 2 нче төркем: 8 - 9 сыйныфлар
- 3 нче төркем: 10 - 11 сыйныфлар.

4.5. Һәр катнашучыдан билгеләнгән үрнәк буенча персонал мәгълүматларны куллануга ризалык турында белешмә тапшыру таләп ителә (Кушымта 4 - Приложение).

4.6. Конференция кысаларында түбәндәге **4 номинация** буенча секцияләр эшләнчәк:

1. Журналистика. «Кызыл тышлы дәфтәрдән».

Журналистик язмаларның (мәкалә, интервью, репортаж, хат һ.б.) тематикасы:

1. «Татар кешесе! Бел! Син сөйләшкән тел дистәләгән гасырлар буенча чарланып, иң камил телләр дәрәжәсенә күтәрелгән. Синиң телеңдә катлаулы фәнни хезмәтләр дә, илаһи төшенчәләр дә, гүзәл әдәби әсәрләр дә язылган. Аны хөрмәт ит, сакла һәм үстер!» (Т.Миңнуллин. *Татарның әхлакый кодексы*)

2. «Җиңелүләр дә җиңүгә илтә ала». (Т.Миңнуллин)

Журналистик язмаларның күләме Times New Roman, 14 кегель, 1,5 интервал белән 5-7 биттән артмаска тиеш.

2. Драматургия. «Театр яктылыкка, нурга илтә!..» Сәхнәләштерү.

«Театр халыкның аңын, мәданиятен үстерә, тормышын яхшырту өчен көрәшкә әзерли». (Г.Камал).

«Татарлар бик теләп театрга йөреләр һәм аны бик яраталар икән...» (В.Г.Белинский).

«Театр – минем яшәү рәвешем... Дөнъяның кызыгы минем өчен театр белән бәйләнгән...» (Т.Миңнуллин).

“Безнең заман геройлары” темасына XXI гасыр татар драматурглары яки үзегез ижат иткән әсәрдән бер өзекне сәхнәләштерү. Регламенты - 15 минут.

3. Фәнни эшләр. “Үзем сайлаган язмыш”.

“Әдәбият-сәнгать кешенең җанын тәрбияли. Йөрәген уйларга өйрәтә. Кешене аның рухы кеше иткән...” (Туфан Миңнуллин)

Конференциядә катнашучылардан “Туфан Миңнуллин ижаты һәм татар яшәеше” темасы буенча фәнни тикшеренүләр кабул ителә.

Конференциядә түбәндәге мәсьәләләр буенча фикер алышу күздә тотыла:

- Т.Миңнуллин ижатында халыкның горейф-гадәтләре, йолалары чагылышы;
- Драматург пьесаларында татар авылы сурәте;

- Т.Миңнуллин ижатында татар милли характеры гәүдәләнешә;
- Драматург ижатында халыкның төрле милли-этник катламнары (керәшеннәр, мишәрләр һ.б.) тормышы чагылышы;
- Т.Миңнуллин әсәрләренең тел-стиль үзенчәлеге;
- Т.Миңнуллин ижатында Идел һәм Урал буе халыкларының әдәби образы бирелешә.
- Милли дөнья сурәте тудыруда драматург файдаланган алым-чаралар байлыгы.

Фикер алышу өчен тәкъдим ителгән темалар фәнни эш исеме итеп алынмый.

Фәнни эшләренең күләме Times New Roman, 14 кегель, 1,5 интервал белән 10 биттән артмаска тиеш.

4. «Утырып уйлар уйладым».

Укытучылар һәм китапханәчеләр номинациясе

“Шигырь ул – күңелдә уйнаган хисләр давылының тышка бәрәп чыгуыннан туган әдәбият жанрыдыр”. (Туфан Миңнуллин)

“Шагыйрьлек ул осталык кына түгел, ул – көрәш...” (Туфан Миңнуллин)

Татар шагыйрьләре әсәрләренә **китапнамә** (әсәрләренә махсус видео ярдәмдә рекламалау, видеоролик ягъни **буктрейлерлар**) ясау бәйгесе.

1) Бу бәйге түбәндәге критерийлар нигездә бәяләнә:

- сайланган әсәргә укучыларның игътибарын җәлеп итү, аларны бу әсәренә укырга этәрү көчә;
- сайланган әсәрнең эчтәлеген киң һәм тирән чагылдыру;
- китапнамәнең мәгънәле, тәэсирле һәм оригиналь булуы;
- материалның этик һәм әхлакый нормалар кысаларында булуы;
- китапнамәнең техник яктан башкарылу катлаулылыгы.

2) Бу бәйгедә катнашу өчен түбәндәге таләпләр һәм шартлар куела:

- вакыты – 3 минутка кадәр;
- форматы – mp4, mpg, mpeg, avi;
- кулланылган материалларның (булган очракта) – текст, музыка, видео, иллюстрация һ.б. авторларын титрларда күрсәтү;
- китапнамәнең башка конкурсларда катнашмавы һәм интернет челтәреннән алынмавы.

3) Бәйгедә катнашу авторның яки авторларның эшен интернет-ресурсларда урнаштыруга ризалык булып кабул ителә.

4) Бәйгедә катнашу өчен китапнамәләр гариза белән Фатиха Аитова исемдәгә татар телендә белем бирүче 12 нче гимназиянең электрон әржәсенә kzlar_ile@mail.ru адресына һәм почта аша CD яки DVD дискта гимназия адресына җибәрелә.

4.7. Фәнни-ижади эшләр кәгазь вариантсыз каралмый!

V. Конференция эшләрен бәяләүгә таләпләр

- билгеләнгән теманы яктырту;
- эшкә ижади якын килү;

- фәнни-ижәди эшнен укучы яшенә туры килүе;
- заманча компьютер технологияләрен куллану;
- югары дәрәжәдәге осталык, яңалык, кызыклы идеяләр һ.б.;
- башка конференциядә кулланылмавы.

VI. Конференцияне үткәрү вакыты

6.1. Конференциядә катнашу өчен гаризалар һәм эшләр **2019 елның 15 гыйнварыннан 2019 елның 18 февралена** кадәр кабул ителә.

6.2. Конференция номинацияләрендә катнашучылар фәнни һәм ижади эшләрен тиешле гариза (Кушымта 1-3) һәм «Туфан Миңнуллин исемендәге V республика конференциясенә» дигән язу белән Фатиха Аитова исемендәге татар телендә белем бирүче 12 нче гимназиянең электрон әржәсенә **kzlar_ile@mail.ru** һәм почта буенча: **420034, ТР, Казан шәһәре, Мәскәү районы, Декабристлар урамы, 89А** адресына эшләрнең **кәгазь вариантын** жиберә.

6.3. Конференциянең журналистика, фәнни эшләр, китапнамә номинацияләре 2 этапта үтә.

6.4. 1 этап – сайлап алу этабында жюри Конференциягә жиберелгән фәнни һәм ижади эшләрне карый һәм иң яхшыларын секцияләрдә чыгыш ясау өчен тәкъдим итә.

6.5. **Жюри эше (2019 елның 18 февраленан – 2019 елның 11 мартына кадәр):**

- Жюри Конференция номинантларын һәм лауреатларын билгели;
- Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән министрлыгы, Оештыру комитеты, Конференция дипломантларына Конференциядә катнашу өчен, чакыру хаты жиберә.

6.6. Оештыру комитеты Конференция рекламасын Татарстан Республикасы мәгълүмат чараларына, интернет порталларына бирергә хокуклы.

VII. Нәтижә чыгару һәм жиңүчеләрне бүләкләү

7.1. Журналистика, фәнни эшләр язу, китапнамәләр төзү буенча Конференция нәтижәләре 2019 елның **11 мартында** билгеле була. Конференция секцияләрендә чыгыш ясаучы укучылар, укытучылар һәм китапханәчеләр исемлеге Фатиха Аитова исемендәге татар телендә белем бирүче 12 нче гимназиянең сайтында һәм Бөтендөнья татар конгрессы сайтында www.tatar-congress.org **14 мартта** урнаштырыла.

7.2. Драматургия номинациясендә катнашучылар барысы да Ф.Г.Аитова исемендәге 12 нче гимназиянең Актлар залында жюри алдында чыгыш ясый.

Бәйгене уздыру вакыты: **25 мартта – Казан мәктәпләре чыгышы, 26 мартта – республика мәктәпләре чыгышы.**

7.3. Журналистика, фәнни эшләр язу, китапнамәләр (буктрейлерлар) төзү буенча секцияләренң эше **2019 елның 26 мартында** – Халыкара театр көнендә Ф.Г.Аитова исемендәге 12 нче гимназиядә (Казан шәһәре, Декабристлар урамы, 89 А) уза.

7.4. Конференция аерым номинацияләрдә һәр яшь төркеме буенча иң яхшы фәнни һәм ижади эш авторларын дипломнар белән билгели (1, 2, 3 урыннар).

Катнашучыларга шаһәдәтнамәләр электрон формада жиберелә.

VIII. Өстәмә мәгълүмат

Элемтә өчен:

8927-430-81-05 Вәлиева Мәйсәрә Насртдин кызы

8917-915-57-88 Газизуллина Рәмилә Гамил кызы

e-mail: kzlar_ile@mail.ru

Туфан Миңнуллин исемендәге
уқытучыларның һәм укучыларның
VI республика конференциясе Нигезләмәсенә
Кушымта 1

Туфан Миңнуллин исемендәге
уқытучыларның һәм укучыларның V республика конференциясенә
«Драматургия. Сәхнәләштерү» номинациясендә катнашу өчен
Гариза

Белем бирү оешма- сының тулы исеме	Әсәрнең исеме, авторы	Катнашучылар исемлеге			Житәкче- нең Ф.И.О; телефоны, электрон адресы	Декорация, музыкаль бизәләш турында мәгълүмат
		Ф.И.О.	Уйнаган роле	Туган вакыты, тулы яше, сыйныфы		

Сәхнәләштерелгән өзеккә бәяләмә (аннотация)

«_____» _____ 2019 ел.

Искәрмә: Гаризалар тәкъдим ителгән үрнәк буенча гына кабул ителә.

уқытучыларның һәм укучыларның
V республика конференциясе Нигезләмәсенә
Кушымта 2

Туфан Миңнуллин исемендәге
уқытучыларның һәм укучыларның VI республика конференциясендә катнашу өчен
Гариза

№	Ф.И.О., авторның туган вакыты, тулы яше, сыйныфы	Автор укыган белем бирү оешмасының тулы исеме	Фәнни яки ижади номинациясе, эшнен исеме, күләме	Авторның почта буенча тулы адресы, электрон адресы, телефоны	Житәкченең Ф.И.О.; предметы, телефоны, электрон адресы

Фәнни яки ижади эшкә бәяләмә (аннотация)

« ____ » _____ 201(ел.

Искәрмә: Гаризалар тәкъдим ителгән үрнәк буенча гына кабул ителә.

Туфан Миңнуллин исемендәге
уқытучыларның һәм укучыларның

V республика конференциясе Нигезләмәсенә
Кушымта 3

Туфан Миңнуллин исемендәге
укутучыларның һәм укучыларның VI республика конференциясенә
«Утырып уйлар уйлады» номинациясендә
(укутучылар һәм китапханәчеләр секциясе)
катнашу өчен
Гариза

№ №	Ф.И.О., автор(лар)ның туган вакыты, тулы яше	Автор(лар)ның эш урыны, вазыйфасы	Китапнамәнең (буктрейлерның) исеме, күләме	Автор(лар)ның почта буенча тулы адресы, электрон адресы, телефоны	Оешма директорының Ф.И.О.; телефоны, электрон адресы

Фәнни-ижади эшкә бәяләмә (аннотация)

«___» _____ 2019 ел.

Искәрмә: Гаризалар тәкъдим ителгән үрнәк буенча гына кабул ителә.

Кушымта 4 - Приложение

Согласие на обработку персональных данных

Я,

_____

(ФИО родителя или законного представителя)

паспорт _____, выдан _____
 (серия, номер) (когда, кем)

(в случае опекуинства / попечительства указать реквизиты документа, на основании которого осуществляется опека или попечительство)

(адрес)

даю согласие на обработку персональных данных моего ребенка

(фамилия, имя, отчество ребенка)

паспорт _____, выдан _____
 (серия, номер) (когда, кем)

(адрес)

оператору Министерства образования и науки Республики Татарстан для участия в конференции.

Перечень персональных данных, на обработку которых дается согласие: фамилия, имя, отчество, школа, класс, домашний адрес, дата рождения, телефон, адрес электронной почты, результаты участия в заключительном этапе конференции.

Оператор имеет право на сбор, систематизацию, накопление, хранение, уточнение, использование, передачу персональных данных третьим лицам - образовательным организациям, органам управления образованием районов (городов), Министерству образования и науки РТ, Министерству образования РФ, иным юридическим и физическим лицам, отвечающим за организацию и проведение различных этапов конференции, обезличивание, блокирование, уничтожение персональных данных.

Данным заявлением разрешаю считать общедоступными, в том числе выставлять в сети Интернет, следующие персональные данные моего ребенка: фамилия, имя, класс, школа, результат заключительного этапа конференции, а также публикацию в открытом доступе сканированной копии работы.

Обработка персональных данных осуществляется в соответствии с нормами Федерального закона Российской Федерации от 27 июля 2006 года № 152-ФЗ «О персональных данных».

Данное Согласие вступает в силу со дня его подписания и действует в течение 3-х лет.

_____
 (личная подпись)

_____
 (дата)